

TMMOB ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

BİLGİ BELGE MERKEZİ(BBM)

Döküman Bilgileri

EMO BBM Yayın Kodu	: 30
Makalenin Adı	: 7.Çerçeve Programına Katılmalı mıyız?
Makalenin Yayın Tarihi	: 01/06/2007
Yayın Dili	: Türkçe
Makalenin Konusu	: 7. Çerçeve Program
Makalenin Kaynağı	: Cumhuriyet Bilim Teknik, Sayı 1054, 01/06/2007
Anahtar Kelimeler	: 7. Çerçeve Programı
Yazar 1	: Ahmet Cüneyt Taş

Açıklama

Bu doküman Elektrik Mühendisleri Odası tarafından açık arşiv niteliğinde olarak bilginin paylaşımı ve aktarımı amacı ile eklenmiştir.

Odamız üyeleri kendilerine ait her türlü çalışmayı EMOP/Üye alanında bulunan veri giriş formu aracılığı ile bilgi belge merkezinde yer almasını sağlayabileceklerdir. Ayrıca diğer kişiler çalışmalarını e-posta (bbm@emo.org.tr) yolu ile göndererek de bu işlemin gerçekleşmesini sağlayabileceklerdir. Herhangi bir dergide yayınlanmış akademik çalışmaların dergideki formatı ile aynen yer almaması koşulu ile telif hakları ihlali söz konusu değildir.

Elektrik Mühendisleri Odası Bilgi Belge Merkezi'nde yer alan tüm bilgilerden kaynağı gösterilerek yararlanılabilir.

Bilgi Belge Merkezi'nde bulunan çalışmalardan yararlanıldığında, kullanan kişinin kaynak göstermesi etik açısından gerekli ve zorunludur. Kaynak gösterilmesinde kullanılan çalışmanın adı ve yazarıyla birlikte belgenin URL adresi (http://bbm.emo.org.tr/genel/katalog_detay.php?katalog=2&kayit=30) verilmelidir.

7. Çerçeve Programına katılmalı mıyız?

Prof. Dr. Ahmet Cüneyt Taş

E-posta: c_tas@hotmail.com Web: <http://www.geocities.com/ctas61>

AB'nin bilgi toplumu olması ve de AB'nin bilim ve teknoloji alanında küresel bir oyuncu olup Japonya ve Amerika Birleşik Devletleri ile rekabet edebilir hale getirilmesini amaçlayan ve 1984'te başlatılmış Çerçeve Program'larının 2013 yılına dek sürecek olan 7.si Ocak 2007'de başladı.

2002 ile 2006 yılları arasında tamamlanan 6. Çerçeve Programı'na (6. ÇP) Türkiye de katıldı ve bu amaçla AB'ye 250 milyon Euro nakit yardım yaptı. 6. ÇP'den Türkiye ancak 25-30 milyon Euro tutarında bir nakdi geri kazanım sağlayabildi.

Yeni başlayan ve toplam bütçesi Brüksel kararıyla, 6. ÇP'ye kıyasla, 3 kattan fazla arttırılan 7. ÇP'ye Türkiye'nin katılması için ödemesi gereken miktar da şimdi "yarım milyar Euro" düzeyine yükseldi.

7. ÇP'de ulusumuzun ekonomik öncelik ve gereksinimleri ile AB'nin ekonomik öncelikleri, tıpkı katılmış olduğumuz 6. ÇP'de olduğu gibi, örtüşmüyor. Ülkemizin yeraltı-yerüstü, tarımsal ve insan kaynakları zenginliklerini, özellikle enerji ve su gibi siyasi ve yaşamsal öncelik taşıyan ekonomik alanlarda, çokuluslu sermayenin yönetimindeki dev şirketler yerine, kendi öz kurumlarına ağırlık vererek katma değeri yüksek ürünler yaratabilecek şekilde değerlendirmesi gereklidir; bu öncelikli alanlardaki bilimsel ve teknolojik araştırma-geliştirme etkinliklerinde AB'den ülkemiz çıkarına herhangi bir ciddi yarar sağlayamayacağı da açıktır.

BAŞARISIZ SONUÇ

Çerçeve programlarına katılabilmek için AB içinde çok sayıda ülkeden bilim ve teknoloji üreten kurum ve araştırmacılardan oluşturulan genişletilmiş konsorsiyumlar kurulması ve proje önerilerinin yalnızca bu çokuluslu konsorsiyumlar tarafından yapılması esastır. 2002-2006 arasındaki 6. ÇP'de, ülkemiz bir elin parmaklarını aşamayacak kadar az örnekler dışında, bu tür bir konsorsiyum kuramadı ve herhangi bir projenin liderliğini yine bir veya iki örnek dışında elde edemedi, yalnızca başka AB ülkeleri tarafından oluşturulan gruplara oldukça sınırlı biçimlerde, kısıyından köşesinden katılabildi.

Bu tür katılımların ülkemize kazandırdıkları ve kazandıracakları tartışmaya açıktır. 6. ÇP'de, özet olarak, ülkemizin bilim ve teknoloji üretiminde kullanılabilecek olan 200 milyon Euro'yu aşkın bir para "heba oldu". 7. ÇP'de de aynı sürecin yinelenmesi durumunda, yine yüz milyonlarca Euro tutarında para AB'ye "hibe edilmiş" olacak.

AB Çerçeve Programları'nın Türkiye bağlantısı TÜBİTAK tarafından yönetilmektedir. Şu andaki yasal statüsü, Anayasa Mahkemesi'nin 28.07.2005 karar günlü ve 2005/12 sayılı yürürlüğü durdurma kararı (Sayın Cumhurbaşkanımız Ahmet Necdet Sezer ve ayrıca 121 milletvekili tarafından yürürlüğü durdurma kararı alınması istemiyle Anayasa

Mahkemesi'nde açılan dava sonucunda) ile "şaiibli" olan TÜBİTAK'ın yaklaşık "yarım milyar Euro" tutarında bir meblağı katılım payı olarak AB'ye transfer etmesi ulusumuz tarafından tartışılmalıdır.

ÖNEMLİ KAYIP OLACAK

2002-2006 arasındaki 6. ÇP kapsamında AB'ye hibe ettiğimiz 200 milyon Euro'yu aşkın, bilimsel ve teknolojik araştırmalar için ayrılmış mali kaynağın ülkemizin kendi araştırmacıları, bilim insanları, girişimcileri, üniversiteleri, enstitüleri ve kurumları tarafından kullanılabilmiş olması arzu edilirdi. Şimdi başlayan 7. ÇP'de bu AB'ye hibe niteliğindeki miktarın katlanarak artacak olması Türk bilim-teknoloji insanları ve araştırmacıları adına önemli bir kayıp olarak sorgulanmalıdır.

Ülkemizin bilimsel ve teknolojik araştırmalar kapsamında yetiştirilmeyi bekleyen genç nüfusu AB ülkeleri ile kıyaslanmayacak düzeyde yüksektir. Bu aynı zamanda büyük bir zenginliktir. Ama maalesef, özellikle AB Erasmus programları kapsamında ülkemizin en yetenekli ve başarılı genç üniversite öğrencileri daha henüz lisans diplomalarını dahi almadan AB ülkelerinin üniversite ve araştırma enstitülerine bir dönem boyunca gidebilmekte ve bunların içinden en başarılı olanları yüksek lisans ve doktora yapabilmeleri için AB üyesi ülkelerin bu üniversite ve enstitüleri tarafından rahatça devşirilmektedir.

Beyin göçü, ülkemizin dikkat etmesi gereken çok önemli bir konudur ve kanayan bir yaramızdır. Durum böyleyken, bir de biz kalkıp AB'ye yüz milyonlarca Euro tutarında bilimsel ve teknolojik hibe yardımlarında bulunmamalıyız.

NE YAPMALI?

Ülkemizin, AB yerine, kendi üniversite ve enstitülerine 2007 ile 2013 yılları arasında yaklaşık yarım milyar Euro verebilmesi, bu kadar yüksek meblağlar ile ülkemiz kurumlarının fiziksel araştırma altyapısının (yüksek lisans-doktora programlarına yönlendirilecek burs destekleri ile genç ve yetenekli Türk bilimcilerinin yetiştirilmesi, çoğu kurumlarımızda var olmayan bilimsel ve teknolojik araştırma olanaklarının sağlanması gibi) geliştirilmesi daha akılcı olmaz mıydı? Ulusumuzun bu noktada bir gelir-gider hesabını acilen yapabilmesi gereklidir.

AB üyesi ülkeler ile ülkemizin bilimsel ve teknolojik alanda entegrasyonunun sağlanması, bilim insanları arası ilişkilerin geliştirilmesi için halihazırda TÜBİTAK bünyesinde var olan ve yurtdışı bilimsel etkinliklere katılma desteği, yurtdışı doktora sonrası araştırma desteği veya konuk bilim insanı destekleme programı olarak isimlendirilmiş programların bütçelerinin arttırılması düşünülmelidir; yüz milyonlarca Euro tutarında AB'ye hibe yardımları yapılması yerine.